

Roma Translanguaging
Enquiry Learning Space

Kaksikielisten videoiden luominen Ohjeita opettajille

<http://research.ncl.ac.uk/romtels/resources/>

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Kaksikielisten videoiden luominen

Tämä on viiden kohdan yleiskatsaus omien kaksikielisten videoiden tekemiseen. Videot on tarkoitettu käytettäväksi ROMtels-tilan neljällä projektioruudulla tai erillisinä videoina.

Näissä ohjeissa oletetaan, ettei käyttäjällä ole juurikaan kokemusta videoiden editoinnista, ja käytetään Windows Movie Makeria editointiohjelmana. Muut, edistyneemmät videoeditointiohjelmat voivat tarjota muita tapoja kaksikielisten videoiden tekemiseen.

1. Valitse kuvat ja videot
2. Tallenna äänitiedostot
3. Koosta video Windows Movie Makerilla ja lisää äänitiedostot
4. Vie video tietokoneella käytettävään .MP4-videotiedostoon
5. Katso video toisto-ohjelmalla, kuten VLC media playerilla.

1. Valitse kuvat ja videot

Merkitse muistiin aineiston lähde sekä alkuperäisten tekijöiden ilmoittamat käyttöluvut, kuten onko aineisto käytettävissä vapaasti vai tietyllä Creative Commons -lisenssillä. Valitse mahdollisimman korkealaatuisia kuvia ja videoita, jotta ne eivät näytä ruudulla rakeisilta: jos aineisto näyttää hyvältä tietokoneen koko näytöllä, sen pitäisi näyttää hyvältä myös täydessä koossa projektionäytöllä. Voit seurata aineiston lähteitä ja käyttöluvia esimerkiksi oheisen kaltaisella taulukolla. Voit käyttää taulukkoa myös hakemistona, kun suunnittelet, mitä kuvia ja videoita tarvitset.

KUVAUS	PIKKUKUVA	TEKIJÄT
Paloasema – ulkopuoli		(YHTEYSHENKILÖN NIMI) Prevention & Education Department Newcastle District Tyne and Wear Fire & Rescue Service
Paloasema – sisäpuoli		https://www.flickr.com/photos/pikerslanefarm/9655568768/in/photolist-fHejcA-7QryXB-8BGjHM-ovf6Pg-ovfMEg-ovfUeP-q6nMfk-da1Dqc-4vvMx1-fGWJnV-fHehML-fGWGZT-da1DJb-q58Lkq-pMzhZv-ooY6W7-iMj51N-p8V1GN-j89xJc-j8cu3w-dehpSf-4tBruF-da1DdK-pg8aAH-99coGW-99cpf5-99ctUW-999min-999kXi-999kgt-99cvxu-999iq2-99csJs-99cs2E-99cqfm-99cuhd-999hyT-99cv6u-99cuBo-999g1H-999jqV-99crbd-spfks-ponpLf-pqnPfo-p8UvLo-p8Ux9J-pqpiD8-pqpidt-cEC2So CC BY-SA -lisenssi Flickrissä https://www.flickr.com/photos/pikerslanefarm/

Jos haluat rajata kuvia, tee se tässä vaiheessa erillisellä muokkausohjelmalla (esim. Photoshop) ennen kuvan lisäämistä videon aikajanelle. Jos haluat käyttää animoituja hahmoja, käytä erillistä animointiohjelmaa (esim. GoAnimate) ennen animoitujen videotiedostojen lisäämistä videon aikajanelle. Movie Makerissa voit leikata tai toistaa videoleikkeitä ja määrittää, kuinka kauan kuva näkyy ruudulla, mutta et muokata videoleikkeiden sisältöä.

2. Tallenna videon englanninkielinen ja suomenkielinen ääniraita (tai muunkieliset ääniraidat). Jokaisen virkkeen tai lyhyen useista virkkeistä koostuvan katkelman tulee olla erillinen äänitiedosto.

2a Valmistelu

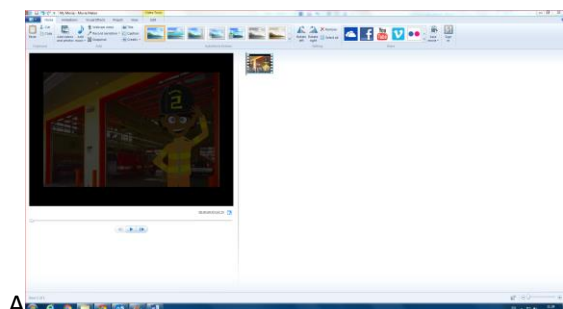
- Lataa hahmojen käsikirjoitukset Word-tiedostoina tai kirjoita omat käsikirjoituksesi. Tulosta käsikirjoitus ja harjoittele hahmojen vuorosanoja toisella kielellä kääntäjän/vanhempien avulla.
- Tallenna kaikki kuvat ja videotiedostot yhteen kansioon, niin niitä on helpompi käyttää.
- Varmista, että tietokoneelle on asennettu Windows Movie Maker tai muu editointiohjelma. Varmista, että käytettävissä on nykyaikainen ääntallennuslaite (sanelin).

2b Tallentaminen

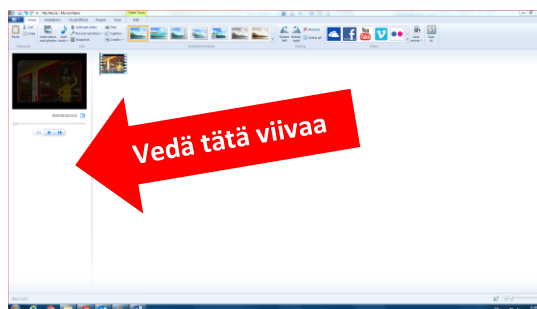
- Kytke sanelimen virta. Varmista, että se on asetettu tallentamaan MP3-äänitiedostoja.
- Tallenna jokainen repliikki erillisenä MP3-tiedostona. Käytämme esimerkkinä Roland Edirol R-09HR:ää, jossa tallennuspainiketta painetaan kerran uuden tallennuksen avaamiseksi ja toisen kerran tallennuksen aloittamiseksi. Lopeta tallennus pysäytyspainikkeella. Toista nämä vaiheet kaikille repliikeille.
- On tärkeää, että repliikit tallennetaan oikeassa järjestyksessä ja että jokaisen tallennuksen alussa sanotaan ääneen repliikin numero (esimerkiksi ”Yksi. [TAUKO] Hei, olen Adapa, talon isäntä”). Siirrä kaikki tallennetut äänitiedostot tietokoneelle uuteen kansioon ja nimeä kansio hahmon nimen mukaan. Näiden toimenpiteiden myötä pystyt lisäämään repliikit oikeaan videoon oikeassa järjestyksessä, vaikka et puhuisikaan kieltä, jolle sisältö käännetään.

3. Koosta video Windows Movie Makerilla ja lisää äänitiedostot

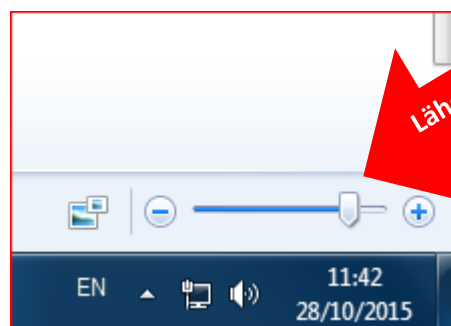
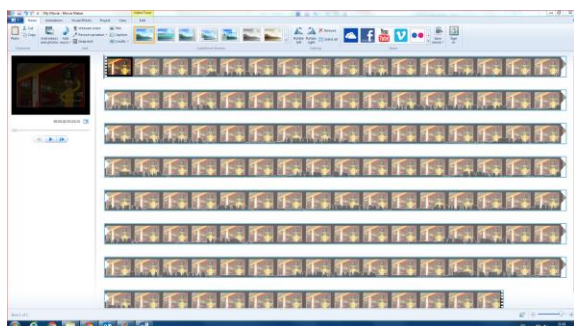
- Avaa Windows Movie Makerissa uusi projekti.
- Ruudun vasemmalla puolella näkyy videosoitin ja oikealla puolella videon aikajana. Napsauttamalla ja vetämällä keskiviivaa voit antaa ruudulla enemmän tilaa joko videosoitinille tai aikajanelle.

A

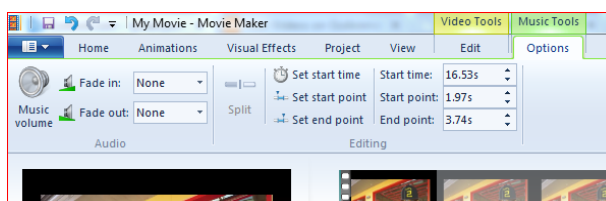
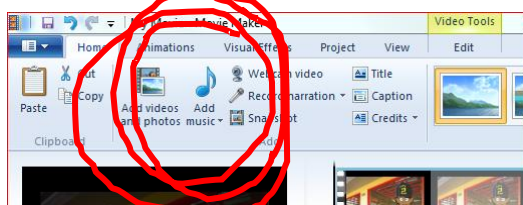
- c. Lähennä aikajanaa mahdollisimman paljon ruudun oikeassa alakulmassa näkyvällä zoomaustyökalulla.

- d. Lisää aikajanalalle kuvia ja videotiedostoja (vetämällä ja pudottamalla tai selaamalla). Tallenna projektitiedosto. Muista tallentaa työsi muutaman minuutin välein, jotta et menetä sitä.
- e. Näet videon aikajanaalla videon kuvakaappauksia ja niiden yläpuolella äänen aaltomuodon. Kuvaajan huipuista näet, missä kohdissa on ääntä. Kuvaajan tasaisissa kohdissa ei ole ääntä, ja taustahäly näkyy pieninä huippuina. Voit pitää lisäämiesi videoleikkeiden äänen mukana tai mykistää ne.

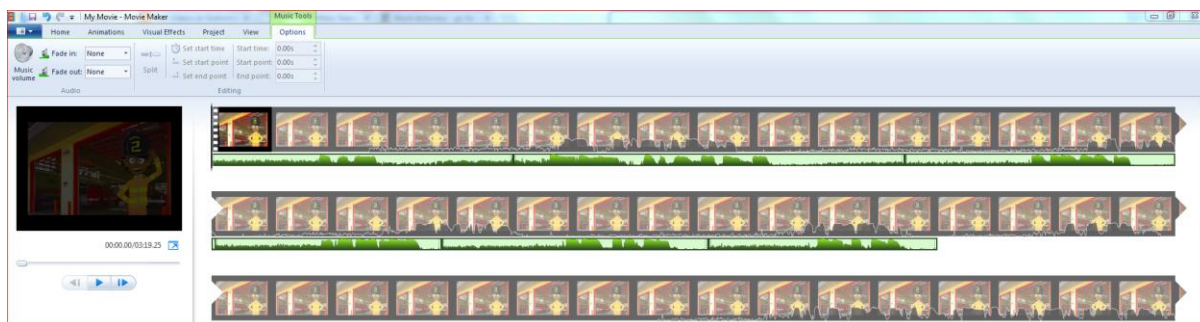
- f. Aloita erikielisten ääniraitojen lisääminen valitsemalla Add music (Lisää musiikkia), Add music from PC (Lisää musiikkia tietokoneelta) ja Add music... (Lisää musiikkia...).

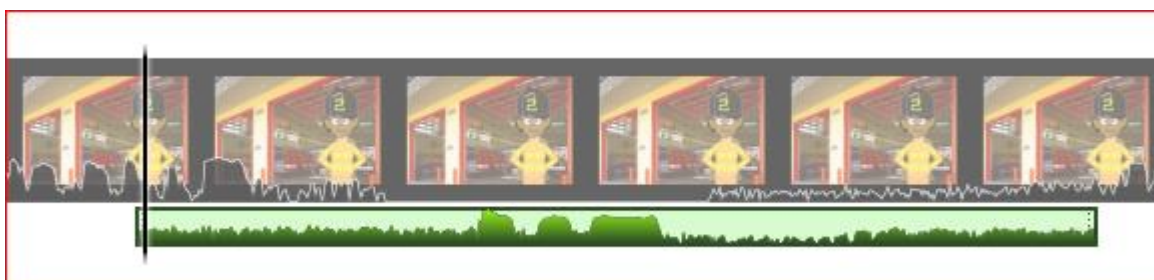
- g. Kielten lisääminen oikeassa järjestyksessä voidaan varmistaa eri tavoilla:
- JOKO: Avaa kansio, johon hahmon repliikit on tallennettu. Valitse hahmon kaikki repliikit yhdellä kielellä painamalla Ctrl+A. Valitse Open (Avaa), niin ne kaikki lisätään hahmon videoon siinä järjestyksessä kuin ne on tallennettu. Sininen työkalurivi muuttuu Music Tools (Musiikkityökalut) -riviksi. Nyt tallennetut repliikit ovat videon aikajanaalla oikeassa järjestyksessä. Toista nämä vaiheet ja lisää videoon hahmon kaikki repliikit toisella kielellä. Muuta repliikkien järjestystä vetämällä ja pudottamalla: kielen 1 repliikki 1, kielen 2 repliikki 1, K1R2, K2R2 ja niin edelleen.
 - TAI: lisää kielen 1 repliikki 1, sitten kielen 2 repliikki 1, sitten K1R2 ja K2R2. Tämä tapa vaatii enemmän napsautuksia.
 - TAI: Lisää kaikki kielen 1 repliikit niin, että jokaisen repliikin jälkeen jää pitkä väli. Vie valmis video lopuksi. Avaa sitten viety video uudelleen Movie Makerissa ja lisää kielen 2 repliikit aiemmin jätettyihin väleihin. Tätä tapaa EI suositella, sillä se heikentää videon laatua (jolloin se näyttää rakeiselta) ja vaikeuttaa repliikkien

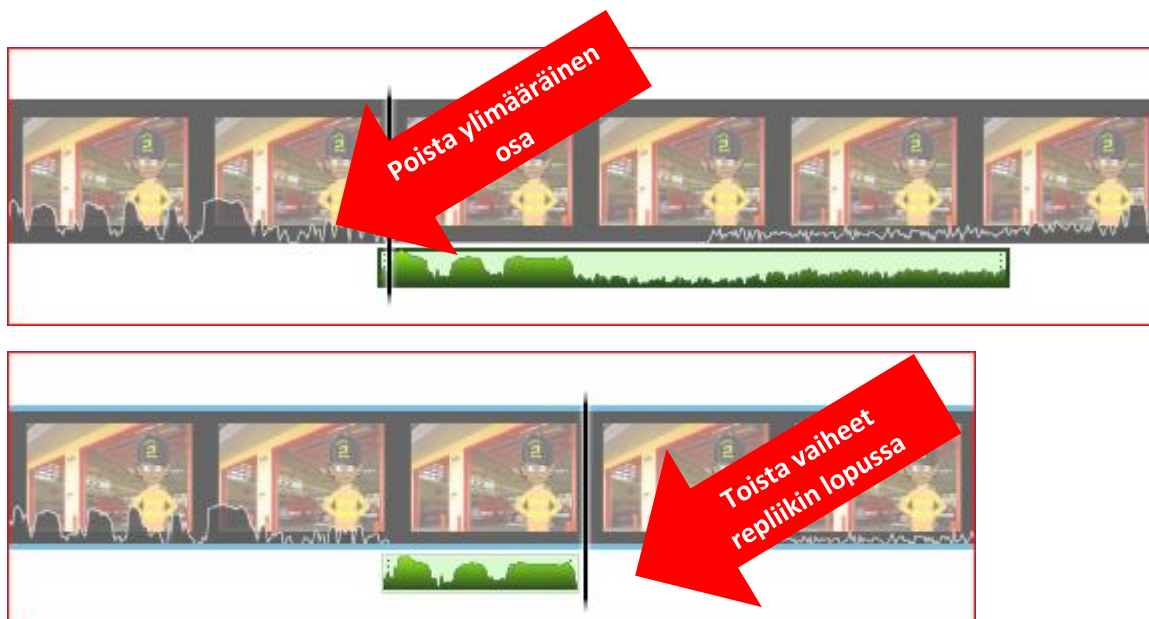
välisten taukojen hallintaa. Tämän tavan käyttäminen voi kuitenkin jostain syystä olla tarpeen.

HUOMAUTUS: Windows Movie Maker näyttää toisen ääniraidan vihreänä, koska kyseessä on korkealaatuinen tallenne. Keskilaatuiset tallenteet näytetään oranssina. Punainen tallenne on liian heikkolaatuinen käytettäväksi.

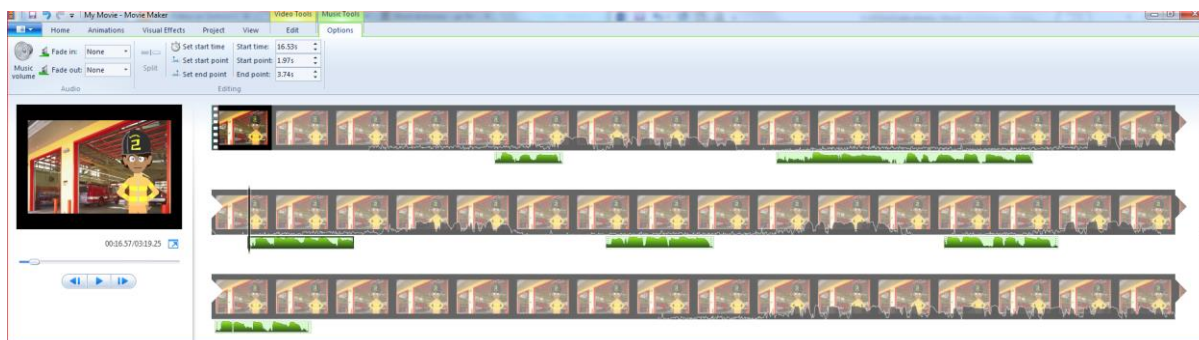

- h. Jokaisen repliikin alusta ja lopusta täytyy leikata pois repliikin numero ja taustahäly. Tee se viemällä osoitin kohtaan juuri ennen äänimuodon huippujen alkua ja napsauta sinisellä rivillä Split (Jaa). Napsauta sitten kakkospainikkeella repliikistä poistettavaa kohtaa ja valitse Remove (Poista). Toista tämä kunkin repliikin lopussa äänimuodon huippujen päätyttyä. Kuuntele jokaista repliikkiä ja varmista, että leikkaus toimii.

- i. Vedä äänitiedostoja niin, että repliikkien väliin jää tyhjä kohta (tauko). Jätä erikielisten repliikkien väliin parin sekunnin tauko jokaisessa repliikkiparissa. Jätä hieman pidempi tauko (noin neljä sekuntia) repliikkiparien väliin. Tauot antavat lapsille aikaa keskustella kuulemastaan ja näkemästään ja aikuisille aikaa pysäyttää toiston repliikkien välillä. Jos haluat lasten keskittyvän videoon, voit halutessasi jättää pidemmän tauon repliikkiparien väliin.

- j. Kun olet tyytyväinen ääniraitaan, tallenna projektitiedosto.

4. Vie video tietokoneella käytettävään .MP4-videotiedostoon

Movie Maker -projektitiedostossa napsauta tiedostokuvaketta sinisen työkalurivin vasemmassa reunassa. Valitse Save movie (Tallenna elokuva) ja For computer (Tietokoneella käytettävä). Anna hahmon kaksikieliselle videolle nimi, kuten Kys1_PalopaallikkoAlku_suomi, ja tallenna se .MP4 (MPEG-4) -videotiedostona. For computer -valinta tallentaa videon sopivan korkealaatuisena, jotta se näyttää hyvältä projektoruuduilla, mutta varmistaen, ettei sen toisto ole raskasta.

5. Katso video toisto-ohjelmalla, kuten VLC media playerilla.

Nyt voit toistaa hahmon kaksikielisen videon joko sellaisenaan tai ROMtels-järjestelmällä.

Lisätietoja

Jos aiot käyttää tekemiäsi videoita ROMtels-tilan neljän projektioruudun kanssa:

- aloita päävideosta (oheisen taulukon ruutu B): tämä on ensisijainen ääniraita, jota lapset kuuntelevat
- seuraa päävideon kesto, kun teet videoita ruutuja A, C ja D varten; voit myös käyttää samaa videota kuin ruudulla B mutta mykistää sen ääniraidan.
- Tietokoneen playlist.txt-tiedoston avulla (katso erillinen käyttöohje) voit toistaa ääntä päävideosta (ruutu B) ja yhdeltä muulta ruudulta. Enq1- ja Enq2-kyselyissä ruudun B videota käytetään englanninkielisen ja romanikielisen ääniraidan toistamiseen ja yhdellä muulla videolla toistetaan taustäääniä, kuten nuotion rätinää tai linnunlaulua. Taustäääniä ei ole pakko käyttää. Näissä ruuduissa ruudusta B puhutaan pääruutuna, mutta mikä tahansa ruutu voidaan määrittää pääruuduksi.

O s a	A Vasen ruutu	B Eturuutu eli hahmoruutu	C Oikea ruutu	D Takaruutu	Kuvaus ja ohjeita opettajille
1 T ä t i T e r e s a n a l o i t u s					Täti Teresa tulee näkyviin ruudulle. Hän pyytää lapsia avaamaan laatikon, jossa on lahja: se oli haudattuna hiekkaan, ja hän tarvitsee lasten apua selvittääkseen 1. mikä se on 2. kuka oli sen omistaja 3. millaista elämä oli muinaisessa Bagdadissa. Tämän jälkeen hän kertoo, että lapset pääsevät vierailemaan hänen luonaan Bagdadissa. <i>Paperitehtävä – viisumihakemuksen täyttäminen</i>

ROMtels; ROMtels; Newc x

research.ncl.ac.uk/romtels/

Apps Discovery Access foot Department of Anthro Sharepoint Adrian Marsh | Open

You are here: Newcastle University » ROMtels Skip to Content

ROMtels Roma Translanguaging Enquiry Learning Space

Resources Project strands Events Partner area Links Our team Contact us

ROMtels

Language for Dignity: Oradea conference 26-27 Oct 2016 Languages for Learning: Newcastle conference 10-11 Nov 2016***

ROMtels improves both how children learn and their sense of belonging. This benefits children, families, and teachers as part of the whole school community, and the wider social community.

ROMtels uses technology to support multilingual enquiry-based learning for groups of children. Our software helps teachers customise what children see and hear, so children can access the same information in multiple languages. Children are encouraged to talk in a natural mix of their home language(s) and English to support their learning.

ROMtels is an Erasmus+ project that began in 2014. Project outputs will be delivered in 2017.

ROMtels' translanguaging approach is a natural and innovative way to support high quality teaching and learning. [Read more about translanguaging and our dual language approach.](#)

In ROMtels enquiries children work in groups to discuss and solve problems. [Find out more about enquiries.](#)

ROMtels technology is new. [Find out more about the software and hardware packages we're developing](#)

Our first enquiries are with Arthur's Hill Federation of primary schools in Newcastle, focusing on Roma children and families. [Read more about the communities we're working with.](#)

Erasmus+ Newcastle University

ROMtels is an Erasmus+ project that began in 2014. Project outputs will be delivered in 2017. Questions about this ROMtels project or website? Contact info.romtels@ncl.ac.uk

Middlesex University London UNIVERSITÉ PAUL-GUÉRY MONTPELLIER 3 ARTHUR'S HILL PRIMARY SCHOOLS NEWCASTLE

Englanti	Käännös
Roma Translanguaging Enquiry Learning Space	Roma Translanguaging Enquiry Learning Space
Resources	Resurssit
Project strands	Projektin osa-alueet
Events	Tapahtumat
Partners	Kumppanit
Links	Linkkejä
Our Team	Tiimi

Contact us	Ota yhteyttä
Language for Dignity conference 26-27 Oct 2016	Language for Dignity -konferenssi 26.–27.10.2016
Languages for Learning Newcastle conference 10 – 11 Nov 2016	Languages for Learning -konferenssi, Newcastle, 10.–11.11.2016
ROMtels improves both how children learn and their sense of belonging. This benefits children, families and teacher as part of the whole school community and the wider social community.	ROMtels tukee lasten oppimista ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Se auttaa lapsia, perheitä ja opettajaa kouluyhteisössä ja koko yhteiskunnassa.
ROMtels uses technology to support multilingual enquiry-based learning for groups of children. Our software helps teachers customise what children see and hear, so our children can access the same information in multiple languages. Children are encouraged to talk in a natural mix of their home languages(s) and English to support their learning.	ROMtelsin teknologia tukee lasten monikielistä tutkivaa oppimista ryhmissä. Ohjelmiston avulla opettajat voivat muokata lasten kokemaa sisältöä, jolloin lapset voivat käyttää samaa sisältöä useilla eri kielillä. Lapsia kannustetaan käyttämään oppimisessa sekä äidinkieliään että englantia luontaisella tavalla.
ROMtels is an Erasmus+ project that began in 2014. Project outputs will be delivered in 2017.	ROMtels on vuonna 2014 alkanut Erasmus+ -hanke. Hankkeen tulokset ovat saatavilla vuonna 2017.
ROMtels' translanguaging approach is a natural and innovative way to support high quality teaching and learning. Read more about translanguaging and our dual language approach.	ROMtelsin monikielinen lähestymistapa (translanguaging) on luontainen ja innovatiivinen tapa tukea laadukasta opetusta ja oppimista. Lue lisää translanguaging-menetelmästä ja kaksikielisestä lähestymistavastamme.
In Romtels enquiries children work in groups to discuss and solve problems. Find out more about enquiries.	ROMtelsissa lapset keskusteleivat ja ratkaisevat ongelmia ryhmissä. Lisätietoja kyselyistä.
Romtels technology is new. Find out more about the software and hardware we're developing.	Romtels käyttää uutta teknologiaa. Lisätietoja kehittämästämme ohjelmistosta ja laitteistosta.
Our first enquiries are with Arthur's Hill Federation of primary schools in Newcastle, focusing on Roma children	Ensimmäiset kyselyt on toteutettu Newcastlen Arthur's Hill Federationin alakoulujen kanssa, ja ne keskittyvät

and families. <u>Read more about the communities we're working with.</u>	romanilapsiin ja -perheisiin. Lue lisää hankkeeseen osallistuvista yhteisöistä.
--	---

Voit ladata tämän ja muut ROMtels-oppaat resurssisivultamme osoitteessa <http://research.ncl.ac.uk/romtels/resources/>